

**Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag
om ändring av 7 kap. strafflagen och vissa därtill hörande lagar**

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att man skall frångå det gällande efterkonkurrenssystemet, enligt vilket domstolen i efterhand skall bestämma ett gemensamt fängelsestraff för de brott för vilka straff tidigare dömts ut och för övriga brott som har begåtts före denna tidigare dom givits. På motsvarande sätt skall domstolen för närvarande bestämma ett gemensamt fängelsestraff för verkställighet, om två eller flera fängelsestraff skall verkställas på en gång eller om ett annat fängelsestraff skall verkställas sedan den dömde avtjänat fängelsestraff och ett gemensamt fängelsestraff borde ha dömts ut för brotten, om de hade behandlats samtidigt.

Enligt denna proposition skall systemet förenklas så att ett gemensamt fängelsestraff inte längre i efterhand skall bestämmas för ovillkorliga fängelsestraff som har dömts ut vid olika tidpunkter, utan domstolen får endast vid bestämmandet av det nya straffet skäligen beakta ett tidigare utdömt ovillkor-

ligt fängelsestraff såsom en straffflindringsgrund om det nya brottet har begåtts före det tidigare straffet dömts ut. Eftersom syftet med revideringen inte är att generellt ändra på den gällande straffnivån, föreslås det att det skall ges en möjlighet att underskrida den i lag angivna särskilda minimitiden för fängelse eller att anse det tidigare straffet som en tillräcklig påföljd också för det brott som senare blivit föremål för behandling.

Den föreslagna revideringen av strafflagen förutsätter att ändringar också görs i de bestämmelser i lagen om villkorligt straff, i lagen om samarbete mellan Finland och de övriga nordiska länderna vid verkställighet av domar i brottmål, i lagen om samhällstjänst samt i rättegångsbalken som är förknippade med det gällande efterkonkurrenssystemet.

Lagarna avses träda i kraft den 1 september 1997.

ALLMÄN MOTIVERING

1. Nuläget

1.1. Lagstiftning

I Finland övergick man till systemet med gemensamt straff genom lagen om ändring av strafflagen (697/1991) som trädde i kraft den 1 april 1992. I fråga om böter kvarstod den tidigare principen enligt vilken varje tillfälle då straff döms ut utgör en fristående helhet. En nyhet var att endast ett gemensamt bötesstraff skall bestämmas för alla de brott för vilka påföljden är böter och för vilka straff skall dömas ut samtidigt. I fråga om fängelsestraff bevarades den princip som redan tidigare varit gällande, enligt vilken man skall sträva efter att gärningsmannen med avseende på bestämmande av det totala straffet skall försättas i samma ställning oberoende av om alla de brott som föranleder ett gemensamt fängelsestraff behandlas vid en eller flera rättegångar. För att detta syfte skall uppnås bestäms i 7 kap. 6 § strafflagen att om den som för ett eller flera brott har dömts till ett ovillkorligt fängelsestraff åtalas för ett annat brott som han har begått innan han dömdes till detta straff, skall han dömas så som om alla brott på en gång skulle ha blivit föremål för domstolsbehandling. Om det tidigare utdömda straffet skall anses som en tillräcklig påföljd också för ett brott som senare blivit föremål för behandling, varvid man särskilt skall beakta om straffet har blivit verkställt eller inte, skall domstolen bestämma att det tidigare straffet gäller också detta brott. Ett gemensamt fängelsestraff kan dock bestämmas först då den tidigare domen har vunnit laga kraft eller annars är verkställbar.

För brott av vilka det ena har begåtts sedan ett ovillkorligt fängelsestraff för det andra redan har dömts ut, får ett gemensamt fängelsestraff inte bestämmas. Med en dom genom vilken någon har dömts till ett ovillkorligt fängelsestraff jämföras i denna paragraf också en dom genom vilken man har bestämt att ett ovillkorligt fängelsestraff skall verkställas.

Eftersom bestämmande av ett gemensamt fängelsestraff enligt 7 kap. 6 § strafflagen förutsätter att domen är verkställbar, innebär detta att sådana fängelsestraff kan bli föremål för verkställighet, för vilka ett gemensamt fängelsestraff inte har bestämts fastän

lagen förutsätter det. Med tanke på dessa fall bestäms i 7 kap. 7 § strafflagen om bestämmande av ett gemensamt fängelsestraff för verkställighet. Om två eller flera fängelsestraff skall verkställas på en gång eller om ett annat fängelsestraff skall verkställas sedan den dömda avtjänat fängelsestraff, och för brotten i stället för dessa straff borde ha dömts ut ett gemensamt fängelsestraff om brotten hade behandlats samtidigt, skall domstolen i ett separat förfarande bestämma ett sådant straff för verkställighet.

Enligt 7 kap. 7 § strafflagen bestäms det gemensamma fängelsestraffet på yrkande av allmänna åklagaren för verkställighet av någon av de underrätter som har dömt ut fängelsestraff vid de tidigare rättegångarna eller av den allmänna underrätten på den dömdes vistelseort. Domstolens sammanträde kan också hållas vid någon annan tid och på någon annan plats än vad som bestäms om en allmän underrätts sammanträden. Bestämmande av gemensamt fängelsestraff kan ske i sammansättning med en domare, men saken kan också överföras till behandling vid en fulltalig sammansättning. I beslut om bestämmande av gemensamt straff får ändring sökas på normalt sätt, men ändringssökandet hindrar inte att beslutet verkställs, om inte domstolen bestämmer något annat.

I praktiken kan det uppkomma situationer där domstolen av någon anledning inte känner till att den åtalade har dömts till ett ovillkorligt fängelsestraff efter att han har begått något av de brott som är föremål för behandling. Därför är det möjligt att domstolen bestämmer ett gemensamt fängelsestraff för de brott som är föremål för prövning, fastän bara en del av dem är sådana att ett gemensamt fängelsestraff borde ha bestämts för dem och för de brott för vilka straff dömts ut tidigare. Med tanke på dylika fall har man i 7 kap. 8 § strafflagen intagit en bestämmelse om bestämmande av gemensamt straff i undantagsfall. Om ett gemensamt fängelsestraff har bestämts för två eller flera brott och det i ett fall som avses i 7 kap. 6 eller 7 § strafflagen senare framgår att det för något av de brott för vilka ett gemensamt fängelsestraff har bestämts och för något annat brott borde ha bestämts eller skall bestämmas ett sådant straff, skall för alla brotten bestämmas ett gemensamt fängelsestraff.

Enligt 7 kap. 9 § strafflagen har målsägan den i ett tidigare brottmål ingen talan när ett gemensamt fängelsestraff bestäms enligt 6, 7 eller 8 §.

Om det bestäms att ett villkorligt straff skall verkställas antingen helt eller delvis och om det nya brottet föranleder ett ovillkorligt fängelsestraff, skall man enligt 4 § 2 mom. lagen om villkorligt straff (135/1976) i fråga om bestämmande av ett gemensamt fängelsestraff i tillämpliga delar iaktta 7 kap. strafflagen. På motsvarande sätt skall man förfara, om det bestäms att två eller flera villkorliga straff skall verkställas eller om den dömden, sedan han dömts till ett villkorligt straff, men innan det bestämts att det skall verkställas, har dömts till ett ovillkorligt fängelsestraff.

Ett villkorligt fängelsestraff avbryter normalt inte längre konkurrensen, men trots detta finns i 5 § lagen om villkorligt straff en undantagsbestämmelse enligt vilken den som har dömts till ett villkorligt fängelsestraff, om han före provotidens utgång åtalas för ett annat före domen begånget brott som föranleder straff och han inte efter det villkorliga straffet har ålagts ett straff som avses i 7 kap. 6 § 1 eller 3 mom. strafflagen, dvs. ett ovillkorligt straff eller det bestämts att ett villkorligt straff skall verkställas, skall dömas till ett gemensamt straff för brotten, med iakttagande i tillämpliga delar av 7 kap. strafflagen, samtidigt som det bestäms om detta skall vara villkorligt.

För ett frihetsstraff som har dömts ut i ett annat nordiskt land och ett straff som döms ut i Finland bestäms inte något gemensamt straff. I 29 § 2 mom. lagen om samarbete mellan Finland och de övriga nordiska länderna vid verkställighet av domar i brottmål (326/1963) finns en specialbestämmelse som är förknippad med de situationer som avses i 5 § lagen om villkorligt straff. Om den som i ett annat nordiskt land har dömts till straff genom en villkorlig dom, i Finland åläggs straff för ett brott som han har begått innan den villkorliga domen gavs, skall domstolen samtidigt, utan att bestämma något gemensamt straff, bestämma om det villkorliga straffet skall verkställas eller inte.

I lagen om samhällstjänst (1055/1996) jämföras samhällstjänst vid bestämmandet av ett gemensamt straff enligt 7 kap. strafflagen med en dom genom vilken någon har dömts till ett ovillkorligt fängelsestraff.

1.2. Utländsk lagstiftning

Bestämmelserna i den *svenska* brottsbalken bygger på principen om gemensamt straff. I fråga om efterkonkurrens bestäms att om någon som dömts till fängelse, villkorlig dom eller skyddstillsyn finnes ha begått ett annat brott före domen eller om han begår ett nytt brott efter domen men innan påföljden till fullo verkställts eller eljest upphört, må rätten 1) förordna att den tidigare ådömda påföljden skall avse jämväl det andra brottet, 2) döma särskilt till påföljd för detta brott, eller 3) därest den tidigare domen vunnit laga kraft, undanröja den ådömda påföljden och för brotten döma till påföljd av annan art. I fråga om fängelse på livstid tillämpas den i 1 punkten nämnda principen. Om en person döms till fängelse på viss tid, tillämpas principen i 1 punkten endast om det nya brottet i jämförelse med det förra är utan nämnvärd betydelse eller om det annars föreligger synnerliga skäl därtill. Om fängelse enligt 2 punkten åläggs för ett brott som begåtts innan den tidigare domen börjat verkställas, skall vid straffets bestämmande i möjlig mån iaktas att de sammanlagda straffen inte överstiger vad som i brottsbalken bestäms om gemensamt fängelsestraff, och därvid kan lindrigare straff utdömas än vad som anges för brottet i lag. En villkorlig dom kan dock enligt 3 punkten undanröjas, om den åtalade är häktad eller har erhållit del av åtal inom ett år från provotidens utgång.

Också i den *norska* strafflagen har man i situationer där det är fråga om flera straff omfattat principen om gemensamt straff. Angående efterkonkurrenssituationer bestäms att om det uppdragas att någon som redan har dömts till straff, före domen har begått andra brott, skall man vid bestämmandet av straff för de nya brotten i möjlig mån beakta bestämmelserna om bestämmande av gemensamt straff. I detta fall är det möjligt att döma ut fängelse i under 14 dagar. Om det är fråga om ett brott som har begåtts före en tidigare ålagd villkorlig dom, kan man bestämma ett gemensamt straff för båda brotten eller ett separat straff för det senare brottet. Om en gemensam dom åläggs för båda brotten, skall en ny provotid fastställas.

På motsvarande sätt bestäms i den *danska* strafflagen, att om någon som har dömts till straff, före domen har begått ett annat brott, skall han för detta dömas till tillägsstraff

ifall en samtidig behandling av brotten enligt principen om gemensamt straff skulle ha föranlett ett strängare straff. Det är möjligt att döma ut ett kortare tilläggsstraff än vad som i övrigt bestämts om straffet i lag. Om det däremot är fråga om ett villkorligt straff som ålagts för ett brott som begåtts tidigare och ett nytt brott som begåtts före den tidigare villkorliga domen under prövotiden blir föremål för prövning, bestäms ett gemensamt straff för dessa.

Enligt den *tyska* strafflagen döms för brott som begåtts i en gärning ett straff. I övrigt åläggs för brotten separata straff, vilka sammanläggs till ett totalt straff till grund för vilket man tar det strängaste straff som dömts ut. Det totala straffet skall vara mindre än summan av straffen. Ett sådant totalt straff bestäms också i efterhand, om den som dömts till ett lagakraftvunnet straff, innan det straff han ålagts har verkställts eller preskriberats eller han benådats, döms för en gärning som utförts före den tidigare domen.

Enligt den *schweiziska* strafflagen iakttas principen om gemensamt straff i situationer där det är fråga om flera brott. Om en gärning däremot har utförts innan ett tidigare frihetsstraff har dömts ut, åläggs gärningsmannen ett tilläggsstraff för det nya brottet, men han får inte åläggas ett straff som i sin helhet blir strängare än om gärningarna samtidigt skulle ha blivit föremål för prövning.

Också enligt den *österrikiska* strafflagen åläggs ett gemensamt straff för de brott som på en gång är föremål för prövning, om de straff som anges för brotten är av samma art. Om ett annat brott senare blir föremål för prövning och detta med avseende på gärningstidpunkten kunde ha blivit föremål för prövning redan vid den tidigare rättegången, bestäms för detta ett straff som kompletterar det tidigare. Summan av det tidigare och det kompletterande straffet får inte vara högre än vad som skulle vara möjligt om alla brott samtidigt skulle vara föremål för prövning. Man kan avstå från bestämmande av ett kompletterande straff om den tidigare domen anses som en tillräcklig påföljd också för det nya brottet.

1.3. Bedömning av nuläget

Syftet med bestämmelserna om efterkonkurrens är att gärningsmannen med avseende på bestämmande av det totala straffet skall försättas i samma ställning oberoende av om

alla de brott som ger upphov till ett gemensamt straff behandlas vid en eller flera rättegångar. För att uppnå detta mål som i och för sig är betydelsefullt och viktigt, har man dock tvingats skapa ett system som i vissa fall har visat sig vara mycket invecklat och svårtydligt. Systemet innebär också att man i efterhand ingriper i domar som redan vunnit laga kraft. I denna situation har man inte tillgång till samma information som vid den ursprungliga domstolsbehandlingen, utan man måste ty sig till det begränsade material som framgår ur handlingarna. Det är således möjligt att bestämmandet av det nya gemensamma straffet grundas på bristfälligt material. Å andra sidan finns det inte ens möjlighet att förutsätta att den senare domstolen skulle sätta sig in i det tidigare målet lika grundligt, eftersom t.ex. skuldfrågan redan har avgjorts på ett sätt som är bindande för den senare domstolen. I denna situation är det enbart fråga om mätning av ett gemensamt straff, vilket dock ur en enskild persons synvinkel är ett viktigt avgörande.

Dessutom förorsakar systemet fel som är förknippade med bristfällig informationsförmedling. Samma person kan ha flera mål anhängiga vid olika domstolar, men domstolarna känner inte till varandras avgöranden, eller fastän de känner till dem så får ett gemensamt straff inte bestämmas om avgörandena inte har vunnit laga kraft eller annars är verkställbara. Med tanke på dylika situationer finns en bestämmelse i 7 kap. 8 § strafflagen, enligt vilken ett fel som skett vid bestämmande av ett gemensamt fängelsestraff i själva verket rättas genom ett nytt fel som lagstiftaren av praktiska skäl tvingats godkänna, dvs. genom att man tillåter att ett nytt gemensamt fängelsestraff bestäms trots att en tidigare dom avbryter konkurrensen. Detta kan inte anses som en god lösning med tanke på klarheten i systemet.

Också 5 § lagen om villkorligt straff står i strid med systemets grundläggande lösningar. I bestämmelsen har villkorliga fängelsestraff i vissa situationer getts en verkan som avbryter konkurrensen, fastän villkorliga fängelsestraff i allmänhet inte längre har en sådan verkan.

Efterkonkurrenssystemet förorsakar också på många håll mycket arbete. Det verkar som om arbetsmängden och de fördelar som därigenom erhålls inte står i ett riktigt förhållande till varandra. Det är viktigt att gärningsmännen behandlas jämlikt och att

man strävar efter att eliminera slumpmässiga faktorer inverkan på straffmätningen. Det gällande systemet garanterar dock inte som sådant att man i alla situationer når ett rättvisare slutresultat än vad man kunde uppnå genom att göra de gällande bestämmelserna flexibla och genom att avstå från de onödigt strama bestämmelserna som t.o.m. förutsätter flera rättegångar för att man skall kunna utreda hur långt det fängelsestraff som skall avtjänas slutligen blir. Då en dom har vunnit laga kraft, borde utgångspunkten vara att man i normala fall inte längre i efterhand får ändra på den, vilket man för närvarande alltid gör i efterkonkurrenssituationer.

2. Propositionens mål och centrala förslag

Propositionens mål är att förenkla det gällande systemet för bestämmande av gemensamt fängelsestraff. Det föreslås att bestämmande av gemensamt fängelsestraff i efterhand, vilket i vissa situationer har visat sig vara mycket invecklat, skall frångås. Detta genomförs genom att gällande 7 kap. 1 § 1 mom. och 6 § strafflagen revideras och 7—9 § upphävs. I först nämnda lagrum konstateras att ett gemensamt fängelsestraff bestäms endast i fråga om fängelsestraff som dömts ut på en gång. Varje tillfälle då straff döms ut utgör således en fristående helhet, vilket nuförtiden redan är fallet t.ex. i fråga om bötesstraff.

I fråga om fängelsestraff är det dock inte möjligt att genomföra revideringen på samma sätt som i fråga om böter, eftersom detta i vissa fall skulle medföra en betydande skärpning av fängelsestraffen i förhållande till det gällande systemet. Syftet med denna revidering är inte att skärpa systemet utan att förenkla det. Hittills har man genom de invecklade och detaljerade bestämmelserna strävat efter att gärningsmannens totala straff skall bli detsamma oberoende av om de brott som begåtts vid olika tidpunkter har behandlats vid en eller flera rättegångar, om de alla i princip kunde ha behandlats tillsammans. Det finns inte heller nu skäl att avstå från detta syfte. För att uppnå detta syfte skulle det räcka att domstolen vid bedömningen av om ett nytt fängelsestraff skall dömas ut för det nya brottet eller de nya brotten, skäligen beaktar en tidigare dom gällande ovillkorligt fängelsestraff så-

som en strafflindringsgrund, ifall åtminstone ett av brotten begåtts före den nämnda domen. Också ett ovillkorligt fängelsestraff som inte vunnit laga kraft kunde beaktas vid skälighetsbedömningen. Detta regleras i den 7 kap. 6 § som föreslås revideras. Om flera brott är föremål för prövning, skall ett gemensamt fängelsestraff enligt 7 kap. 1 § dömas ut för dem alla. En tidigare ovillkorligt fängelsestraffdom har inte längre en verkan som avbryter konkurrensen.

Det föreslås att en bestämmelse om att tidigare utdömd samhällstjänst skall beaktas på motsvarande sätt som det bestäms om ovillkorliga fängelsestraff i 7 kap. 6 §, skall intas i 3 § 2 mom. lagen om samhällstjänst.

Domstolen skall på basis av tillgängliga uppgifter bedöma att gärningsmannens totala straff inte blir strängare till följd av den ordning i vilken brotten uppdragats. Tillämpningen av jämlikhetsprincipen förutsätter också detta. Därför skall det också finnas möjlighet att underskrida den särskilda minimityd för fängelsestraff som i lag anges för ett visst brott. Det kortaste fängelsestraff som kan dömas ut enligt 7 kap. 6 § utgörs således alltid av den allmänna minimityden för strafftypen i fråga, dvs. fängelse i fjorton dagar. Det skall också vara möjligt att låta bli att döma ut straff om det tidigare straffet kan anses som en tillräcklig påföljd också för det brott som senare blivit föremål för behandling. Om man för det nya brottet enligt dess straffskala kunde döma ut böter eller om de i 3 kap. 5 § 2 mom. strafflagen angiva förutsättningarna för avvikelse från straffskalan är uppfyllda, kunde man naturligtvis också döma ut endast ett bötesstraff för brottet.

Då man frångår bestämmande av ett gemensamt fängelsestraff i efterhand, skall de motsvarande bestämmelserna i lagen om villkorligt straff och i lagen om samarbete mellan Finland och de övriga nordiska länderna vid verkställighet av domar i brottmål samt i lagen om samhällstjänst upphävas.

3. Propositionens verkningar

Den föreslagna revideringen innebär en minskning av arbetsmängden såväl vid åtalskedet och domstolsbehandlingen som vid verkställigheten. Efter ett visst övergångsskede upphör de separata rättegångarna för bestämmande av gemensamt straff för verkställighet. Denna revidering möjliggör vissa

inbesparingar, vilkas belopp det dock är mycket svårt att uppskatta, eftersom arbetsuppgifterna är spridda över olika delar av landet och bland olika personer. Det största antalet mål har dock hopats vid underrätterna på de orter där det finns fängelser. Inverkan på kostnaderna skall snarare bedömas så att den nuvarande arbetsbördan genom denna revidering lättas i sådan mån att behovet att inrätta nya tjänster i viss mån minskar.

4. Ärendets beredning

Det grundläggande arbetet för beredning av propositionen har skett såsom ett av justitieministeriet givet expertuppdrag. Vid justitieministeriet har hållits två sammanträden där sakkunniga har hörts angående propositionen.

5. Övriga faktorer som inverkar på propositionen

I 12 § lagen om försöksverksamhet med ungdomsstraff (1058/1996) finns en särskild bestämmelse om bestämmande av ett gemensamt straff då den som har dömts till

ungdomsstraff senare döms till ett ovillkorligt fängelsestraff. Ingen ändring föreslås nu i denna bestämmelse som ingår i den ovan nämnda lagen som är i kraft en bestämd tid, fastän bestämmelsen inte i detalj överensstämmer med den grundläggande lösning som föreslås i fråga om 7 kap. strafflagen.

Den primära orsaken till att ingen ändring föreslås är att det i varje fall skulle behövas en särskild bestämmelse om avbrytande av ungdomsstraff med tanke på sådana situationer där den som har dömts till ungdomsstraff senare döms till ett ovillkorligt fängelsestraff. De allmänna bestämmelserna i 7 kap. strafflagen är således inte tillräckliga i dessa situationer. En annan orsak till att lämna 12 § oförändrad är att slutresultatet enligt denna bestämmelse i själva verket blir nästan detsamma som det blir vid tillämpning av den 6 § som nu föreslås ingå i 7 kap. strafflagen. Den tredje orsaken är att den tidsbestämda lagen om försöksverksamhet med ungdomsstraff i varje fall måste ändras i slutet av år 1999. I detta sammanhang kan man också utreda på vilket sätt de konkurrensfrågor som är förknippade med ungdomsstraff skall lösas.

DETALJMOTIVERING

1. Motivering till lagförslaget

1.1. Strafflagen

7 kap. Om gemensamt straff

1 §. *Bestämmande av gemensamt straff.* Enligt de gällande bestämmelserna i 7 kap. får ett gemensamt fängelsestraff bestämmas också för andra brott än de som på en gång är föremål för prövning. På de grunder som nämns i den allmänna motiveringen skall lagen ändras så att ett gemensamt fängelsestraff får bestämmas endast i fråga om fängelsestraff som döms ut på en gång. Det föreslås därför att paragrafens 1 mom. skall revideras så att där - så som det i fråga om bötesstraff har bestämts i 3 § - uttryckligen konstateras att då någon på en gång skall dömas till fängelsestraff för två eller flera brott, skall han dömas till ett gemensamt fängelsestraff, om inte något annat bestäms i lag.

6 §. *Beaktande av ett tidigare utdömt fängelsestraff.* Enligt det föreslagna 1 § 1 mom. får ett gemensamt fängelsestraff bestämmas endast för brott som på en gång är föremål för prövning. Om man inte på något sätt kunde beakta tidigare ovillkorliga fängelsedomar, skulle detta i vissa fall innebära en avsevärd skärpning av det gällande systemet. Ett gott exempel på detta är ett fall där en person har dömts till fängelsestraff för ett brott och det därefter framgår att han redan före denna dom har begått också ett annat brott. Om brotten hade varit föremål för prövning på en gång, så hade ett gemensamt straff bestämts för dem, vilket skulle ha varit klart lindrigare det sammanlagda straff som följer av två brott som vid olika tidpunkter varit föremål för separat prövning. Därför skall domstolen ha möjlighet att enligt prövning i samband med den senare domen jämkas straffet närmast med tanke på att det tidigare och det nya straffet tillsammans inte skall vara strängare än om brotten samtidigt hade varit föremål för prövning. Den föreslagna bestämmelsen ger dock domstolarna en mer omfattande prövningsrätt, och då de övriga förutsättningarna är uppfyllda en möjlighet att för ett brott som senare blir föremål för behandling döma ut också ett annat straff än ett ovillkorligt fängelsestraff,

t.ex. böter eller ett villkorligt fängelsestraff. Det är också möjligt att döma ut samhällstjänst.

Vid den föreslagna jämkningen kan man också beakta en ovillkorlig fängelsedom som givits av en underrätt men som inte vunnit laga kraft, medan ett gemensamt fängelsestraff enligt de gällande bestämmelserna kan bestämmas i efterhand bara tillsammans med en lagakraftvunnen eller annars verkställbar fängelsedom. Om redan underrätten har dömt ut ett ovillkorligt fängelsestraff som också i hovrätten och i högsta domstolen kvarstår som ovillkorligt fängelse, så kan man vid jämkningen endast beakta de nya brott som begåtts före underrättens dom avkunnats. Om det däremot i underrätten har dömts ut ett villkorligt fängelsestraff, men i hovrätten ett ovillkorligt fängelsestraff, så kan man vid jämkningen beakta alla de brott som begåtts före hovrättens dom.

Det förorsakas vissa problem av att man vid jämkningen får beakta också en tidigare dom som inte vunnit laga kraft ifall domen ändras i hovrätten eller i högsta domstolen, eftersom det totala straffet då i vissa fall kan bli lindrigare eller strängare än normalt. Då en tidigare dom till följd av besvär ändras och blir strängare, kan det uppkomma situationer där den nya domen jämkas mindre än om man haft kännedom om den slutliga domen. Dessa situationer torde oftast inte förorsaka några stora problem. Ett allvarigare problem kan däremot uppkomma i en situation där tingsrätten dömt ut ett förhållandevis långt ovillkorligt fängelsestraff som har beaktats vid jämkningen av den senare domen fastän det inte vunnit laga kraft, och hovrätten eller högsta domstolen senare förkastar det åtal som gäller det först nämnda brottet. I detta fall har den dömde genom jämkningen erhållit en fördel som han egentligen inte är berättigad till. Också vid tillämpningen av gällande 7 kap. 8 § strafflagen uppkommer det dock med avseende på strafflindring motsvarande situationer. Dessutom tillämpas 7 kap. 8 § strafflagen dagligen vid underrätterna, medan det ytterst sällan händer att ett åtal förkastas med anledning av besvär i situationer där ett ovillkorligt fängelsestraff har dömts ut i underrätten.

De ovan nämnda problemen i samband med att en dom som inte har vunnit laga

kraft får beaktas vid jämkningen kan naturligtvis undvikas genom att man förutsätter att den tidigare domen skall vara lagakraftvunnen. Denna lösning är inte heller problemfri. Detta kunde ge upphov till ett tvång att söka ändring i den nya domen, så att den tidigare domen hinner vinna laga kraft och således får beaktas vid den senare domen. Det är också möjligt att jämkningen av praktiska orsaker inte blir gjord då den senare domen vinner laga kraft före den tidigare domen. Eftersom avsikten i varje fall är att skapa ett system som grundas på prövning, verkar det vara mera motiverat att de tidigare domarna beaktas i ett så tidigt skede som möjligt, också vid äventyr att slutresultatet i vissa enstaka fall avviker från normalstraffet antingen i en lindrigare eller i en strängare riktning. Dessa problem kan inte undvikas fastän man endast skulle beakta domar som vunnit laga kraft.

Inom det gällande systemet är det möjligt att i efterhand vid en separat rättegång ändra på en tidigare lagakraftvunnen dom. Detta har dock inte på långt när alltid gett upphov till jämlika och rättvisa slutresultat. Det gällande systemets krånglighet och den arbetsmängd det förorsakar samt den eventuella förekomsten av sådana fel som är invända i systemet, talar inte för att ett dylikt system skall bevaras. Ett system som samtidigt är enkelt och klart och som med en millimeters noggrannhet upprätthåller jämlikheten står inte att finna. För att förtydliga och förenkla systemet föreslås att man nu skall frångå det särskilda bestämmandet av gemensamt straff i efterhand, eftersom erfarenheterna utvisar att man genom ett system som påminner om det gällande systemet, där man i efterhand ändrar på domar som har vunnit laga kraft, inte har nått de mål som uppställts för systemet.

Med tanke på de situationer, där sådan jämkning som avses i propositionen visar sig vara gjord på väsentligt felaktiga grunder på grund av att domarna senare har ändrats, föreslås en utvidgning av den möjlighet till rättelse som också ingår i gällande lag. Enligt den 9 a § som föreslås ingå i 31 kap. rättegångsbalken kan en lagakraftvunnen jämkad dom återbrytas oftare än för närvarande.

Tidigare villkorliga fängelsestraff behöver inte beaktas vid jämkningen, eftersom den behövliga jämkningen kan ske i det skede då det bestäms att ett villkorligt fängelsestraff

skall verkställas antingen helt eller delvis och det med tillämpning av bestämmelserna i 7 kap. i allmänhet samtidigt bestäms ett gemensamt ovillkorligt fängelsestraff för det straff som skall verkställas och det straff som döms ut för det nya brottet.

Då ett visst slags tilläggsstraff i själva verket döms ut för det nya brottet, skall domstolen ha en möjlighet att underskrida den särskilda minimitid för fängelse som anges i straffbestämmelserna.

Domstolen har möjlighet att överväga olika straffalternativ då ett nytt straff döms ut. Förutom ett ovillkorligt fängelsestraff kan det i vissa fall också bli fråga om ett villkorligt fängelsestraff eller böter. Dessutom måste man separat överväga om det föreligger förutsättningar för att döma ut samhällstjänst.

I princip är det möjligt att en person som istället för ett åtta månaders ovillkorligt fängelsestraff har ålagts 200 timmar samhällstjänst, för ett brott som begåtts före denna dom kan dömas till ett högst åtta månader långt ovillkorligt fängelsestraff som jämkats enligt den föreslagna bestämmelsen, vilket likaså kan omvandlas till samhällstjänst. Enligt gällande lag är detta inte möjligt, eftersom det gemensamma fängelsestraff som skall bestämmas enligt 7 kap. strafflagen skulle överstiga åtta månader, vilket förhindrar utdömandet av samhällstjänst. I praktiken borde man dock i dylika fall på grund av jämlikhetsprincipen iakttä återhållsamhet vid utdömandet av samhällstjänst.

För att domstolarna senare skall kunna veta om en dom har jämkats med stöd av denna paragraf, skall det alltid i domen uppges vilken tidigare dom eller vilka tidigare domar som har beaktats vid jämkningen. Dessa uppgifter skall också ingå i straffregistret.

Samtidigt föreslås att paragrafens rubrik skall ändras så att den motsvarar det nya innehållet i paragrafen.

7 §. I denna paragraf finns bestämmelser om bestämmande av ett gemensamt fängelsestraff för verkställighet. Då det nu föreslås att man skall frångå bestämmande av gemensamt straff i efterhand, föreslås denna paragraf upphävas såsom onödig.

8 §. Denna paragraf innehåller en bestämmelse om bestämmande av gemensamt straff i undantagsfall. Bestämmelsen gäller bestämmande av gemensamt straff i efterhand i

sådana situationer där ett gemensamt fängelsestraff har bestämts för två eller flera brott och det senare framgår att det för något av de brott för vilka ett gemensamt fängelsestraff har bestämts och för något annat brott borde ha bestämts ett sådant straff. Enligt bestämmelsen skall ett gemensamt fängelsestraff då bestämmas för alla dessa brott. Eftersom man frångår bestämmande av gemensamt straff i efterhand föreslås paragrafen upphävas såsom onödig.

9 §. I denna paragraf bestäms att målsäganden i ett tidigare avgjort brottmål inte har någon talan när ett gemensamt fängelsestraff bestäms i efterhand. Eftersom man frångår bestämmande av gemensamt straff i efterhand föreslås paragrafen upphävas.

Ikraftträdelsebestämmelse. Det föreslås att lagens bestämmelser skall tillämpas retroaktivt också i fråga om brott som har begåtts före denna lagändring trätt i kraft, med iakttagande av att det totala straffet enligt principen om lindrigare lag inte får bli strängare än vid tillämpning av den tidigare lagens bestämmelser. Det finns dock skäl att av praktiska orsaker göra avsteg från detta i situationer som gäller ändringssökande, om det är fråga om besvär över ett ovillkorligt fängelsestraff som dömts ut före denna lag trätt i kraft eller över bestämmande av gemensamt straff för verkställighet. I dessa situationer skall bestämmelserna i den tidigare lagens 6—9 § tillämpas. De gamla bestämmelserna om efterkonkurrens skall tillämpas i fråga om ovillkorliga fängelsestraff som har dömts ut under den tid den tidigare lagen var gällande, oberoende av om domen har vunnit laga kraft eller annars blivit verkställbar under den gamla eller den nya lagens giltighetstid.

1.2. Lagen om villkorligt straff

4 §. I paragrafens 2 mom. regleras bestämmande av ett gemensamt fängelsestraff i sådana situationer där det bestäms att ett tidigare villkorligt fängelsestraff skall verkställas antingen helt eller delvis. Det föreslås att man ur bestämmelsen skall avlägsna hänvisningen till den efterkonkurrenssituation som nu föreslås upphävas: "eller om den dömde, sedan han dömts till ett villkorligt straff men innan det bestämts att det skall verkställas, har ådömts ett ovillkorligt fängelsestraff".

5 §. I denna paragraf regleras bestämmande av ett gemensamt fängelsestraff i situatio-

ner där den som har dömts till ett villkorligt fängelsestraff före prövotidens utgång åtalas för ett annat före domen begånget brott. Eftersom man frångår bestämmande av gemensamt straff i efterhand föreslås paragrafen upphävas.

Ikraftträdelsebestämmelse. Det föreslås att lagens bestämmelser skall tillämpas retroaktivt också i fråga om brott som har begåtts före denna lagändring har trätt i kraft, med iakttagande av att det totala straffet enligt principen om lindrigare lag inte får bli strängare än vid tillämpning av den tidigare lagens bestämmelser. Det föreslås i enlighet med förslaget till den reviderade 7 kap. 6 § strafflagen att det i ikraftträdelsebestämmelsen skall tas in en möjlighet att under övergångsskedet underskrida den särskilda minimtid som i lag anges för fängelse. Dessutom är det möjligt att anse det tidigare straffet som en tillräcklig påföljd också för ett brott som senare blivit föremål för behandling.

1.3. Lagen om samarbete mellan Finland och de övriga nordiska länderna vid verkställighet av domar i brottmål

I 29 § 2 mom. finns en bestämmelse om hur domstolen skall förfara i en sådan situation där en person som i ett annat nordiskt land har dömts till ett villkorligt straff i Finland döms till straff för ett brott som begåtts före det brott för vilket det villkorliga straffet har dömts ut. Eftersom det föreslås att 5 § lagen om villkorligt straff som motsvarar denna paragraf skall upphävas, föreslås också att denna bestämmelse skall upphävas.

1.4. Lagen om samhällstjänst

I 3 § 2 och 3 mom. samt i 11 § 3 mom. lagen om samhällstjänst ingår i fråga om samhällstjänst hänvisningar till 7 kap. 6, 7 och 8 § strafflagen, vilka nu föreslås ändras och upphävas. Av dessa bestämmelser föreslås 3 § 3 mom. och 11 § 3 mom. upphävas såsom onödiga. I stället för 3 § 2 mom. föreslås det däremot att en ny bestämmelse skall intas, enligt vilken också tidigare samhällstjänstdomar skall beaktas då ett nytt straff döms ut. En tidigare samhällstjänstdom kan beaktas på det sätt som avses i 7 kap. 6 § strafflagen oberoende av typen av det nya straffet. I praktiken blir det nya straffet oftast samhällstjänst eller ovillkorligt fängelse.

Dessutom föreslås att man ur 11 § 4 mom. skall avlägsna hänvisningen till 3 mom. i samma paragraf, vilket nu föreslås upphävas.

Ikraftträdelsebestämmelse. Om man i ett mål som behandlas efter att denna lag har trätt i kraft, enligt övergångsbestämmelserna i den föreslagna lagen om ändring av strafflagen tillämpar de tidigare bestämmelserna i 7 kap. 6—9 § strafflagen, tillämpas också de bestämmelser som nu föreslås bli upphävda.

1.5. Rättegångsbalken

Enligt gällande 31 kap. 9 a § rättegångsbalken kan en lagakraftgående dom återbrytas i vissa sådana situationer, där ett annat straff på det sätt som avses i 7 kap. 6 § strafflagen har beaktats vid bestämmande av straffet. Bestämmelsen kan tillämpas då bestämmandet av ett gemensamt fängelsestraff i efterhand har förlorat sin grund till följd av att ett straff som har beaktats vid bestämmandet har ändrats efter att ha varit föremål för extraordinärt ändringssökande.

Enligt förslaget skall det vara möjligt att återbryta också en sådan jämkad dom som avses i 7 kap. 6 § strafflagen i de situationer där en dom genom vilken ett gemensamt straff har bestämts enligt gällande lag hade kunnat återbrytas. Tillämpningsområdet utvidgas en aning, eftersom möjligheten till återbrytande kan uppkomma också som en följd av återställande av försutten fataljetid.

I propositionen föreslås dessutom att möjligheten till återbrytande skall utvidgas till helt nya situationer. Det kan uppkomma ett behov att återbryta en jämkad dom då en dom som inte vunnit laga kraft och som har beaktats vid jämkningen, i väsentlig mån ändras i en högre rättsinstans.

I de situationer, där en högre domstol dömer ut ett straff på basis av ett sådant åtal som en lägre rättsinstans har förkastat, uppkommer det i allmänhet inte behov att i efterhand ändra domen, eftersom den högre domstolen kan beakta ändringen i sin egen

dom. Detsamma gäller de situationer där en högre domstol väsentligt skärper straffet. Det uppkommer inte något behov att ändra domen om det inte förekommit några avbrott i informationsförmedlingen.

Den föreslagna möjligheten till återbrytande av en dom utsträcks inte till de situationer där bristfälliga uppgifter om tidigare domar har lett till att jämkning inte har skett. I dessa förhållandevis sällsynta situationer är det möjligt att nå ett skäligt slutresultat vid fastställandet av tidpunkten för villkorlig frigivning eller som sista metod genom att använda möjligheten till benådning.

Då en lägre domstol har jämkat ett annat straff på grund av ett straff som är baserat på ett åtal som en högre domstol helt eller till väsentliga delar förkastar, kan det däremot vara motiverat att återbryta den jämkade domen. Genom jämkningen har nämligen det totala straffet kunnat lindras avsevärt på en grund som senare eliminieras.

Ett beslut om återbrytande kan fattas endast då ett straff har ändrats i väsentlig mån. Samma krav på väsentlighet tillämpas också då ett åtal endast delvis har förkastats. Om ett åtal som har förkastats i en högre rättsinstans gällde ett brott för vilket det ålagda straffet antingen som sådant eller i förhållande till det totala straffet var lindrigt, är det inte möjligt att återbryta domen.

2. Ikraftträdande

De föreslagna lagarna är avsedda att träda i kraft den 1 september 1997, då också bestämmelserna om den nya rättegången i brottmål är avsedda att träda i kraft. Utan de nu föreslagna lagändringarna skulle de nya straffprocessbestämmelserna ytterligare öka antalet sådana arbetsdryga mål där ett gemensamt fängelsestraff skall bestämmas i efterhand.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

1.

Lag

om ändring av 7 kap. strafflagen

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs 7 kap. 7—9 § strafflagen av den 19 december 1889 (39/1889), sådana de lyder i lag 697/1991, och
ändras 7 kap. 1 § 1 mom. och 6 §,
sådana de lyder i nämnda lag 697/1991, som följer:

7 kap.

Om gemensamt straff

1 §

Bestämmande av gemensamt fängelsestraff

Skall någon på en gång dömas för två eller flera brott för vilka straffet är fängelse, skall ett gemensamt fängelsestraff bestämmas för brotten, om inte något annat stadgas i lag.

6 §

Beaktande av ett tidigare utdömt fängelsestraff

Om den som har dömts till ett ovillkorligt fängelsestraff åtalas för ett annat brott som han begått innan detta straff dömts ut, kan det tidigare ovillkorliga fängelsestraffet skäligt beaktas som en strafflindringsgrund vid bestämmandet av det nya straffet. För det nya brottet får också ett fängelsestraff

som är kortare än den minimitid som i lag anges för brottet dömas ut eller det tidigare straffet anses som en tillräcklig påföljd också för det brott som senare blivit föremål för behandling.

I domen skall uppges vilken tidigare dom eller vilka tidigare domar som har beaktats vid jämkningen av straffet enligt denna paragraf.

Denna lag träder i kraft den 19 .

Lagen tillämpas också på brott som har begåtts innan denna lag har trätt i kraft. Straffet skall dock bestämmas så att det totala straffet inte blir strängare än om de tidigare 6—8 § som gällde vid denna lags ikraftträdande hade tillämpats.

De upphävda bestämmelserna i 6—9 § tillämpas dock i fråga om ändringssökande vid behandlingen av besvär över ett ovillkorligt fängelsestraff som dömts ut under giltighetstiden för den lag som gällde vid denna lags ikraftträdande samt över bestämmande av ett gemensamt fängelsestraff för verkställighet, om de ovillkorliga fängelsestraffen har dömts ut innan denna lag trätt i kraft.

2.

Lag**om ändring av lagen om villkorligt straff**

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs 5 § lagen den 13 februari 1976 om villkorligt straff (135/1976), sådant detta lagrum lyder i lag 700/1991 och

ändras 4 § 2 mom., sådant det lyder i nämnda lag 700/1991, som följer:

4 §

Om det bestäms att ett villkorligt straff skall verkställas antingen helt eller delvis och om det nya brottet föranleder ett ovillkorligt fängelsestraff, skall i fråga om bestämmande av ett gemensamt ovillkorligt fängelsestraff i tillämpliga delar iakttas 7 kap. strafflagen. På motsvarande sätt skall förfaras, om det bestäms att två eller flera villkorliga straff skall verkställas.

Denna lag träder i kraft 19.

Denna lag tillämpas också på brott som har begåtts innan lagen trätt i kraft. Straffet skall dock bestämmas så att det totala straffet inte blir strängare än om de 4—5 § som gällde vid denna lags ikraftträdande hade tillämpats. För det nya brottet får då ett fängelsestraff som är kortare än den minimid som i lag anges för brottet dömas ut. Alternativt får det tidigare straffet anses som en tillräcklig påföljd också för det brott som senare blivit föremål för behandling.

3.

Lag

om upphävande av 29 § 2 mom. lagen om samarbete mellan Finland och de övriga nordiska länderna vid verkställighet av domar i brottmål

I enlighet med riksdagens beslut bestäms:

1 §
Genom denna lag upphävs 29 § 2 mom. lagen den 20 juni 1963 om samarbete mellan Finland och de övriga nordiska länderna vid verkställighet av domar i brottmål (326/1963), sådant det lyder i lag 704/1991.

2 §
Denna lag träder i kraft den 19 .

4.

Lag**om ändring av 3 och 11 § lagen om samhällstjänst**

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs 3 § 3 mom. samt 11 § 3 mom. lagen den 12 december 1996 om samhällstjänst
(1055/1996) och
ändras 3 § 2 mom. och 11 § 4 mom. som följer:

3 §

Tidigare samhällstjänst kan då ett nytt straff döms ut beaktas på motsvarande sätt som ett tidigare ovillkorligt fängelsestraff enligt 7 kap. 6 § strafflagen.

11 §

Ett beslut genom vilket verkställigheten av en tidigare utdömd samhällstjänst har förbju-

dots skall iakttas även om det överklagas.

Denna lag träder i kraft den 19 .
Om de tidigare bestämmelserna i 7 kap. 6—9 § strafflagen enligt övergångsbestämmelsen i lagen den 1997 om ändring av strafflagen (/) skall tillämpas i ett mål som behandlas efter att denna lag trätt i kraft, skall de tidigare bestämmelserna i 3 § 2 och 3 mom. samt 11 § 3 och 4 mom. tillämpas.

5.

Lag

om ändring av 31 kap. 9 a § rättegångsbalken

I enlighet med riksdagens beslut

ändras 31 kap. 9 a § rättegångsbalken, sådan den lyder i lag 708/1991, som följer:

9 a §

En lagakraftäggande dom i ett brottmål kan återbrytas också om det, då straff bestämdes enligt 7 kap. 6 § strafflagen, har beaktats ett annat straff och om detta senare har undan-

röjts eller det åtal som utgjort grund för straffet helt eller delvis har förkastats eller straffet annars i väsentlig mån ändrats.

Denna lag träder i kraft den 19 .

Helsingfors den 30 april 1997

Republikens President

MARTTI AHTISAARI

Justitieminister *Kari Häkämies*

1.

Lag**om ändring av 7 kap. strafflagen**

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs 7 kap. 7—9 § strafflagen av den 19 december 1889 (39/1889), sådana de lyder i lag 697/1991, och
ändras 7 kap. 1 § 1 mom. och 6 §,
 sådana de lyder i nämnda lag 697/1991, som följer:

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

7 kap.

Om gemensamt straff

1 §

Bestämmande av gemensamt fängelsestraff

Skall någon dömas för två eller flera brott för vilka straffet är fängelse, skall ett gemensamt fängelsestraff bestämmas för brotten, om inte något annat stadgas i lag.

Skall någon *på en gång* dömas för två eller flera brott för vilka straffet är fängelse, skall ett gemensamt fängelsestraff bestämmas för brotten, om inte något annat stadgas i lag.

6 §

6 §

*Bestämmande av ett gemensamt fängelsestraff i efterhand**Beaktande av ett tidigare utdömt fängelsestraff*

Åtalas den som har dömts till ett ovillkorligt fängelsestraff för ett eller flera brott för något annat brott som han har begått innan han dömdes till detta straff, skall ett straff bestämmas så som om han hade blivit lagförd för alla brotten på en gång. Om det tidigare utdömda straffet skall anses vara en tillräcklig påföljd också för det senare lagförda brottet, varvid särskilt skall beaktas om det tidigare straffet har blivit verkställt eller inte, skall domstolen bestämma att straffet också gäller det senare lagförda brottet. Ett gemensamt straff kan likväl bestämmas i efterhand på det sätt som här anges först då

Om den som har dömts till ett ovillkorligt fängelsestraff åtalas för ett annat brott som han begått innan detta straff dömts ut, kan det tidigare ovillkorliga fängelsestraffet skäligen beaktas som en strafflindringsgrund vid bestämmandet av det nya straffet. För det nya brottet får också ett fängelsestraff som är kortare än den minimitid som i lag anges för brottet dömas ut eller det tidigare straffet anses som en tillräcklig påföljd också för det brott som senare blivit föremål för behandling.

I domen skall uppges vilken tidigare dom eller vilka tidigare domar som har beaktats

Gällande lydelse

den tidigare domen har vunnit laga kraft eller kan verkställas som en lagakraftvunnen dom.

För två brott, av vilka det ena har begåtts sedan ett ovillkorligt fängelsestraff för det andra redan har dömts ut, skall inte bestämmas ett gemensamt fängelsestraff.

Vad som ovan stadgas om dom genom vilken någon har dömts till ett ovillkorligt fängelsestraff skall också tillämpas på en dom genom vilken det har bestämts att ett villkorligt fängelsestraff skall verkställas.

Föreslagen lydelse

vid jämkningen av straffet enligt denna paragraf.

Denna lag träder i kraft den 19 .

Lagen tillämpas också på brott som har begåtts innan denna lag har trätt i kraft. Straffet skall dock bestämmas så att det totala straffet inte blir strängare än om de tidigare 6—8 § som gällde vid denna lags ikraftträdande hade tillämpats.

De upphävda bestämmelserna i 6—9 § tillämpas dock i fråga om ändringssökande vid behandlingen av besvär över ett ovillkorligt fängelsestraff som dömts ut under giltighetstiden för den lag som gällde vid denna lags ikraftträdande samt över bestämmande av ett gemensamt fängelsestraff för verkställighet, om de ovillkorliga fängelsestraffen har dömts ut innan denna lag trätt i kraft.

2.

Lag

om ändring av lagen om villkorligt straff

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs 5 § lagen den 13 februari 1976 om villkorligt straff (135/1976), sådant detta lag-
 rum lyder i lag 700/1991 och
ändras 4 § 2 mom., sådant det lyder i nämnda lag 700/1991, som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

4 §

Om det bestäms att ett villkorligt straff skall verkställas antingen helt eller delvis och om det nya brottet föranleder ett ovillkorligt fängelsestraff, skall i fråga om bestämmandet av ett gemensamt fängelsestraff i tillämpliga delar iakttas 7 kap. strafflagen. På motsvarande sätt skall förfaras, om det bestäms att två eller flera villkorliga straff skall verkställas *eller om den dömden, sedan han dömts till ett villkorligt straff men innan det bestämts att det skall verkställas, har ådömts ett ovillkorligt fängelsestraff.*

4 §

Om det bestäms att ett villkorligt straff skall verkställas antingen helt eller delvis och om det nya brottet föranleder ett ovillkorligt fängelsestraff, skall i fråga om bestämmandet av ett gemensamt *ovillkorligt* fängelsestraff i tillämpliga delar iakttas 7 kap. strafflagen. På motsvarande sätt skall förfaras, om det bestäms att två eller flera villkorliga straff skall verkställas.

Denna lag träder i kraft 19.

Denna lag tillämpas också på brott som har begåtts innan lagen trätt i kraft. Straffet skall dock bestämmas så att det totala straffet inte blir strängare än om de 4-5 § som gällde vid denna lags ikraftträdande hade tillämpats. För det nya brottet får då ett fängelsestraff som är kortare än den minimitid som i lag anges för brottet dömas ut. Alternativt får det tidigare straffet anses som en tillräcklig påföljd också för det brott som senare blivit föremål för behandling.

3.

Lag

om upphävande av 29 § 2 mom. lagen om samarbete mellan Finland och de övriga nordiska länderna vid verkställighet av domar i brottmål

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

— — — — —
Om den som i ett annat nordiskt land har dömts till straff genom en villkorlig dom, i Finland ådöms straff för ett brott som han har begått innan den villkorliga domen gavs, skall domstolen samtidigt, utan att bestämma något gemensamt straff eller sammanlägga straffen, bestämma om det villkorliga straffet skall verkställas eller inte.

(upphävs)

4.

Lag**om ändring av 3 och 11 § lagen om samhällstjänst**

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs 3 § 3 mom. samt 11 § 3 mom. lagen den 12 december 1996 om samhällstjänst (1055/1996) och

ändras 3 § 2 mom. och 11 § 4 mom. som följer:

Gällande lydelse

3 §

Vad 7 kap. 6—8 §§ strafflagen stadgar om bestämmande av ett gemensamt straff för den som redan har dömts till fängelsestraff skall också tillämpas om han har dömts till samhällstjänst. Vid tillämpning av 7 kap. 6 § strafflagen jämföras en dom som avser samhällstjänst med en dom som avser ett ovillkorligt fängelsestraff.

11 §

Ett beslut genom vilket verkställigheten av en tidigare utdömd samhällstjänst har förbjudits och ett förbud om vilket stadgas i 3 mom. skall iakttas även om det överklagas.

Föreslagen lydelse

3 §

Tidigare samhällstjänst kan då ett nytt straff döms ut beaktas på motsvarande sätt som ett tidigare ovillkorligt fängelsestraff enligt 7 kap. 6 § strafflagen.

11 §

Ett beslut genom vilket verkställigheten av en tidigare utdömd samhällstjänst har förbjudits skall iakttas även om det överklagas.

*Denna lag träder i kraft den 19 .
Om de tidigare bestämmelserna i 7 kap. 6—9 § strafflagen enligt övergångsbestämmelsen i lagen den 1997 om ändring av strafflagen (/) skall tillämpas i ett mål som behandlas efter att denna lag trätt i kraft, skall de tidigare bestämmelserna i 3 § 2 och 3 mom. samt 11 § 3 och 4 mom. tillämpas.*

5.

Lag**om ändring av 31 kap. 9 a § rättegångsbalken**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras 31 kap. 9 a § rättegångsbalken, sådan den lyder i lag 708/1991, som följer:

Gällande lydelse

9 a §

En lagakraftvunnen dom i ett brottmål kan återbrytas också om det, då straff bestämdes enligt 7 kap. 6 § strafflagen, har beaktats ett annat straff och om detta senare har undanröjts eller i väsentlig mån ändrats.

Föreslagen lydelse

9 a §

En *lagakraftäggande* dom i ett brottmål kan återbrytas också om det, då straff bestämdes enligt 7 kap. 6 § strafflagen, har beaktats ett annat straff och om detta senare har undanröjts *eller det åtal som utgjort grund för straffet helt eller delvis har förkastats* eller *straffet annars* i väsentlig mån ändrats.

Denna lag träder i kraft den 19 .

